

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ МУЗЕЈА ГРАДА БЕОГРАДА

Музеј града Београда у току 1955 године према Упутству о спровођењу Одлуке о друштвеном управљању културно-уметничким и просветно-научним установама на подручју града Београда прешао је на друштвено управљање.

Актом Секретаријата за просвету и културу града Београда бр. 6901 од 23. VI. 1955 године и Решењем Народног одбора среза Београд — Секретаријата за просвету и културу бр. 6950 од 6. IX. 1955 године у савет установе ушли су:

1) Љубица Микић, народни посланик;
2) Павле Бељански, шеф Протокола Државног секретаријата иностраних послова;

3) Иван Табаковић, сликар;

4) Ото Бихаљи Мерин, књижевник;

5) Зора Симић, директор Музеја града Београда;

6) Рајко Веселиновић, кустос Музеја града Београда;

7) Владимир Кондић, препаратор Музеја града Београда.

Због преаузаности чланова и одсуствовања ван Београда Савет установе, у вези Упутства Секретаријата за просвету и културу, састао се први пут тек 27 октобра 1955 године ради конституисања. На овом састанку изабрана је једногласно за председника Савета Љубица Микић, народни посланик.

На истом састанку одлучено је да у Стручно веће уђу сви кустоси Музеја, а према потреби због сложености самога Музеја, који мора да збира и проучава материјал многоврских дисциплина, да се консултују и стручњаци ван Музеја.

После тога директор Музеја Зора Симић-Миловановић изнела је врло опширан и детаљан писмени елаборат о проблематици самог Музеја, из кога се

видело, у даљој дискусији, да је најглавнији проблем, који треба што пре решити, зграда и простор и да због недостатка зграде и простора произилазе и сви остали проблеми и тешкоће управе у раду.

Углавном за сада управа Музеја и ново образовани Савет установе, који је почео да функционише од октобра ове године, настоје да прикупљање грађе спроведу што интензивније, и систематски, како би Музеј у новој пространој згради имао што више документарног материјала за проучавање историје Београда од најстаријих дана до данас.

•

У току 1955 године Музеј града Београда је продужио и у потпуности извршио свој рад предвиђен у оквиру плана буџета.

Због недостатка простора Музеј града Београда не може да приређује тематске изложбе. Али је зато ове године извршио потпуно реновирање одељења, оправку целокупне инсталације за грејање и увео неонско осветлење у мрачном степеништу. Још крајем 1954 године помоћу инвестиционих кредита управа Музеја приступила је из основа преуређењу изложбених збирки. Ово су били обимнији радови: кречење, бојење врата и прозора, преправка витрина, изношење из депоа новог материјала, који досад није био излаган и тако даље, који су трајали све до маја 1955 године.

При преуређењу збирки било је ангажовано целокупно особље Музеја, стручно, техничко и помоћно. Извршена је потпуно нова поставка Музеја при чему је спроведена кружна циркулаци-

Сл. 1 — Један ентеријер из друге половине деветнаестог века у Музеју града Београда

ја, која омогућује посетиоцима да преко изложених објеката потпуно прате историски развитак нашег главног града са економске и културно-просветне тачке гледишта, и у исто време олакшава им у тесним и неподесним одајама кретање, без враћања, а самом особљу бољи надзор над изложбеним објектима.

При аранжирању настојало се, преко изложбених објеката, уколико материјал допушта, да се историја развитка града Београда што комплетније покаже од праисториског доба до данас. Углавном тежња је била да се истакну у експонату најважнији моменти из историје Београда, по могућности што повезаније, тако да би се добио један континуитет у прегледу, који омогућава особљу музеја да даље у своме раду плански, на бази изложенога материјала, прикупља објекте попуњавајући празнине, како би се добила што јаснија и потпунија слика развитка нашег главног града.

Нарочито је важно да је убачен у одељења материјал који досад уопште није био излаган. А то је: етнографски и, нажалост, због оскудице у простору, само један београдски ентеријер, иако Музеј располаже материјалом за неколико ентеријера из епоха. Убацивањем ових објеката кроз експонажу Музеј је добио у живости, као што је добио у живости и мешањем архивске грађе са уметничким старим гравирама са изгледом Београда, портретима грађана Београда и другим објектима који илуструју живот и развој града Београда на економском, социјалном и културном пољу.

Музеј града Београда у своме раду развио је врло живу делатност за последњих неколико година. Захваљујући увиђавности Народног одбора града Београда Музеј је нарочито у току ове године успео много више, него ранијих година, да набави за своје збирке разне драгоцене објекте и грађу за документацију свестраног развитка нашег главног

града почев од праисториског доба до новијег времена и наших дана.

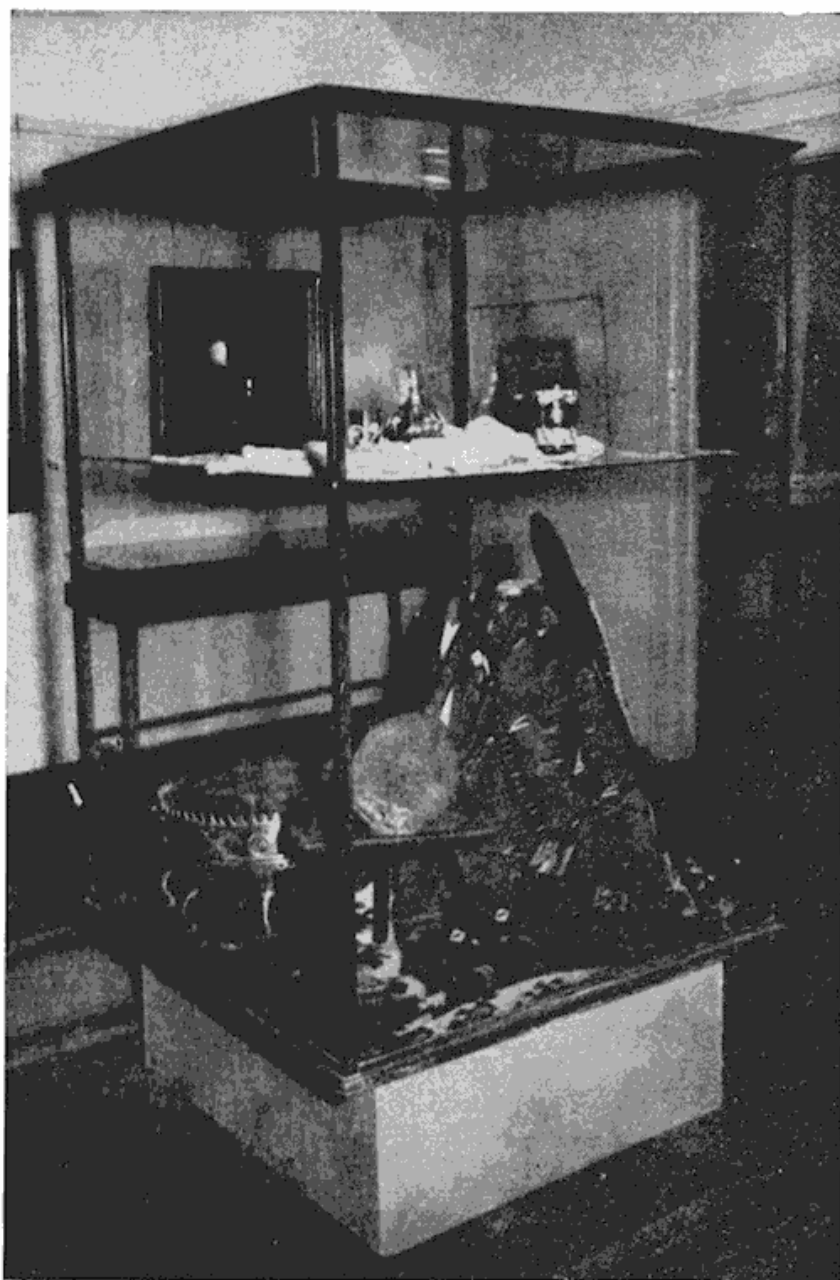
Музеј прибавља материјал највећим делом куповином, затим археолошким истраживањем, прикупљањем на терену и најзад поклонима.

У току 1955 године Музеј је вршио откупе према плану систематског попуњавања празнина, који је спроведен у свим изложбеним одељењима. Почев од праисториског, па све до најновијег доба, уколико је било понуда, Музеј је вршио откупе и убацивао нове објекте, било одмах у изложбене просторије било у своје депое, према простору којим сада располаже.

Највише објеката у Праисториском и Римском одељењу ове године добијено је путем теренског рада. Тако је са праисториских локалитета из околине Београда, са Градине и Беле Стене на Дунаву и Бањице одабрано за збирку око 200 објеката. Одабирање и рестаурирање рбина је још у току. Међу објектима се нарочито истичу у класичној збирци три камена саркофага, откопана у улици Мајке Јевросиме број 47. У истој улици и на истом месту, које сигурно претставља део римске некрополе, нађен је и један оловни саркофаг са изванредним примерцима златног накита од знатне вредности и то: један златан прстен са гемом, пар златних минђуша специјалног облика и украса, један златан привесак и осам златних перли једне огрлице.

Средњевековно одељење приновило се ове го-

дине са око 150 објеката, скоро све донетих са ископавања старе некрополе у Миријеву, која припада периоду од десетог до дванаестог века. У овом материјалу се истичу стаклене гривне, до сада ретко *in situ* налажене, огрлице од каури шкољки, бобаца и стаклених позлаћених перли, међу којима су врло интересантне две велике од аметиста, S-наушнице, емаљирано прстење и тако даље.

Сл. 2 — Витрина са етнографским материјалом у Музеју града Београда

Путем куповине набављен је за ово одељење један рано византиски жижак од теракоте са претставом једне главе, по свој прилици Исуса Христа, и један сребрни прстен.

Историска збирка која обухвата предмете од шеснаестог до двадесетог века приновљена је ове године са око 2087 објеката, који претстављају драгоцену грађу за историју Београда. Међу овом грађом нарочито се истичу 1077 комада микро-филмова турских дефтера из шеснаестог века, који су снимљени у Цариграду, затим „Карађорђево деловодни протокол“, издање Друштва србске словесности, из 1848, и најзад предмети који су припадали старој београдској породици Аврама Петронијевића, у вези са члановима династије Обреновића, као што су: Амблем од злата украшен бриљантима, минијатурни портрет Милоша Обреновића у бисерном оквиру на игли за кравату, као и нека писма и фотографије чланова династије Обреновића.

Музеј града Београда нарочито је настојао да надокнади мањак етнографског материјала у својим збиркама. Купљено је више разних старих ћилима, старих бакарних судова, двоје гусле, једне Узун Миркове, више убруса-пешкира и више комада старог српског платна и везова из прве половине деветнаестог века, разних предмета ситног покућства из друге половине деветнаестог века, старе србске димичје и антерија и најзад везови и текстил из периода пре Балканског рата.

Музеј је настојао да и даље одабира и откупљује поједина уметничка дела нарочито портрете преко којих се у изложбеним одељењима Музеја, а у вези комплетног приказивања историског развика нашег града, показују грађани града Београда, људи свих професија и њихове жене и деца, као и лик Београда гледан кроз уметничке пејзаже. Тако је Музеј откупио портрет Стевана Гајића малог Београђанина, чији је отац, лекар Василије Гајић, погинуо за време ослобођења Београда 1944 године. Овај портрет радио је сликар Јован Бјелић у периоду између два рата. За збирку су

набављена и два портрета Андреје и Аћима, дечака из старе београдске породице Јелинић, које је сликао Павле Симић приликом свог боравка у Београду. Затим је Музеј откупио од Стеве Тодоровића портрет Ђурђине Јовановић, рођене Карабиберовић, чувене Баба-Дуде, старе Београђанке у српској ношњи, врло утицајне у политичким круговима Београда, у другој половини деветнаестог века. Откупљен је и портрет Београђанина Димитрија Јоксића, секретара кнеза Михаила, познатог културног радника Београда, који је лично примио кључеве града Београда од Турака 1867, и портрет његове жене Ленке, оба радови Стевана Тодоровића. Поред овога откупљен је и портрет чувеног београдског трговца из главне чаршије Ђорђа Тоске, који је у своје време био подигао „Тоскину чесму“ у Поп Лукиној улици, рад непознатог уметника, и један мотив са Саве, пејзаж од Косте Миличевића, и још неке друге.

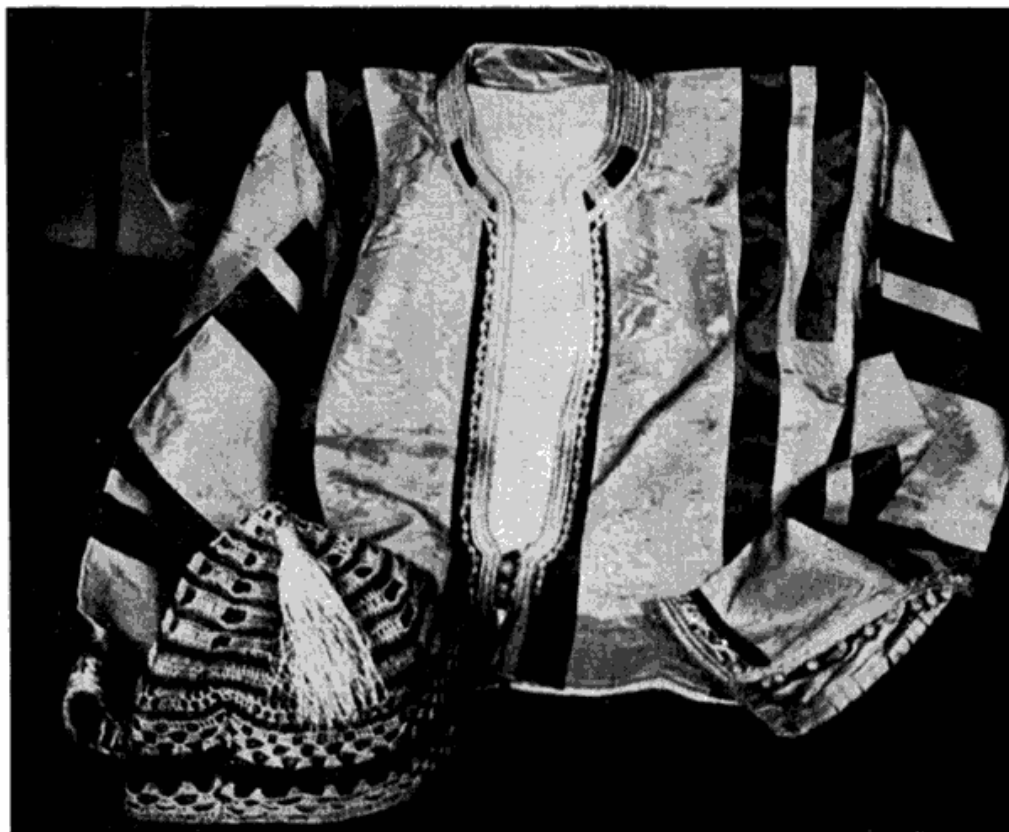
У току године откупљено је и прилично материјала за збирку фотографија: То су махом старе фотографије које претстављају разне моменте из живота нашег града, установе и грађане, као што су фотографија болнице „Женског друштва“ из 1876 године, фотографија гостионице код „Србске круне“ и тако даље. Затим је откупљено више старих дописница и фотографија са изгледом старог Београда у другој половини деветнаестог века и пре Првог светског рата, и, најзад, фотографије које претстављају новији и најновији урбанистички развој нашег града.

Н. Н. покљонио је Музеју свој хонорар од чланка у другој књизи *Годишњака*. За овај новац Музеј је откупио „Карађорђево деловодни протокол“, издање Друштва србске словесности, Београд 1848; Писмо кнеза Михаила Обреновића из Букурешта од 12. III. 1854 године, упућено Ани Обреновић; писмо Јована Обреновића, упућено кнезу Михаилу из Новог Сада од 11. VII. 1846 године и писмо Михаила Обреновића, послато из Гастајна стрини Ани Обреновић 2/14. VII. 1867 године.

Секретаријат за просвету и културу

Сл. 3 — Портрет старе Београђанке Ђурђине Јовановић, рођене Карабиберовић, чувене
»Баба-Дуде«, рад Стеве Тодоровића — Музеј града Београда

Сл. 4 — Дечје одело из породице Илије Гарашанина, половином деветнаестог века — Музеј града Београда

Народног одбора среза Београд поклонио је Музеју следеће слике: „Град Херој“ од Слободана Гарића, „Београд“ од Младена Србиновића и бронзану бисту — портрет сликарке Бете Вукановић, рад вајара Симе Роксандића.

Градски комитет поклонио је Музеју: „Плакат 1 маја“ од Мила Милуновића, који је рађен за пропаганду прославе празника „1 маја“ 1955 године.

Класна лутрија поклонила је један бубањ из кога су се извлачиле у Београду између два рата срећке Класне лутрије и две ручне пресе.

Бранка Јовановић из Београда, са станом у улици 1 Маја број 12, поклонила је: једну дозволу издату за време окупације Београда у Првом светском рату од 13. IX. 1917 године, којом се одобрава пренос ствари из једне у другу улицу; један формулар пријавнице за становање и једну признаницу о плаћеној струји из тога доба и најзад један картончић, „потврду“ из тога доба са печатом „Stadt-Komunität“ (Градска општина).

Милица Вохаска из Београда, са ста-

ном у улици Корнелија Станковића број 13, поклонила је Музеју признанице Управе водовода вароши Београда датиране 18. I. 1893.

Радослав Перовић историчар — научни сарадник из Београда поклонио је књижицу *Правила кројачких радника*, Београд 1911 године.

Од Милана Токина из Вршца, Музеј је добио осам фотографија старог Београда у замену за *Годишњак I*.

З. С. М. поклонила је Музеју: једну малу писаћу машину марке „Bennet“, коју су савезници бацили партизанима за време ослободилачке борбе; једну златну турску лиру, и књигу *Le bombardement de l'Université de Belgrade avec Préface de Lucien Poincaré, Paris 1915*.

Приручна библиотека Музеја ове године се приновила са око 242 инвентарска броја. Од ових је 108 комада добијено заменом за *Годишњак I*.

У току године управа Музеја града Београда успела је најзад да набави хартију и оштампа стручне инвентаре, тако да су кустоси тек ове године могли

да приступе новом и прописном инвентарисању објеката. С обзиром да овај Музеј располаже са неколико десетина хиљада објеката, овај ће рад трајати дуже време.

*

Почев још од 1954. године Музеј је приступио и систематском испитивању археолошких локалитета и то, у првом реду, оних који су угрожени због све интензивније изградње Београда. Осим тога што је морао да изиђе на периферију и најближу околину, за све време, почев од првих грађевинских радова у пролеће, па све до касно у јесен, свом будном пажњом морао је да прати грађевинске радове у самом Београду, нарочито у општинама Стари Град и Теразије, где се подижу велики објекти, где се врши рушење и раскопавање улица.

На самој територији Београда нађено је више римских саркофага и других објеката у улици Мајке Јевросиме, Тадеуша Кошћушког, на простору између Браће Југовића и Симине, затим у улици Војислава Илића.

Стручњаци Музеја вршили су проба на ископавања ради прикупљања објеката и ван Београда у најближој околини: код Беле Стене и на Градини поред Дунава, на Бањици и Миријеву.

Ове године Музеј је успео да постави једног стручног службеника, који се, поред студија на археологији, одао специјално проучавању препарирања и рестаурирања музејских објеката, тако да је Музеј тек од ове године био у могућности да почне постепено поједине објекте да чисти и доводи у исправно стање, односно да препарира и рестаурира, и, што је најглавније, да објекте на самом терену одмах осигурава. За неколико месеци већ се успело да се најугроженији метални и керамички предмети и предмети од стакла успешно заштите од даљег пропадања.

У фебруару месецу приведен је крају конкурс за израду идејне скице за подизање нове зграде Музеја града Београда. По закључку жирија, треба и даље радити на овој студији, јер, чак ни

први награђени аутори нису у потпуности задовољили.

Музеј града Београда током целе године вршио је услуге давањем података и материјала научним радницима, историчарима, књижевницима и тако даље, и сарађује са нашим научним и културно-просветним установама, као што су: институти Српске академије наука, музеји, библиотеке, Универзитет, архиве, Лексикографски завод и филмска предузећа.

У више махова професори историјских наука на Универзитету и са катедре музеологије држали су у току године са својим студентима семинаре у изложбеним одељењима Музеја.

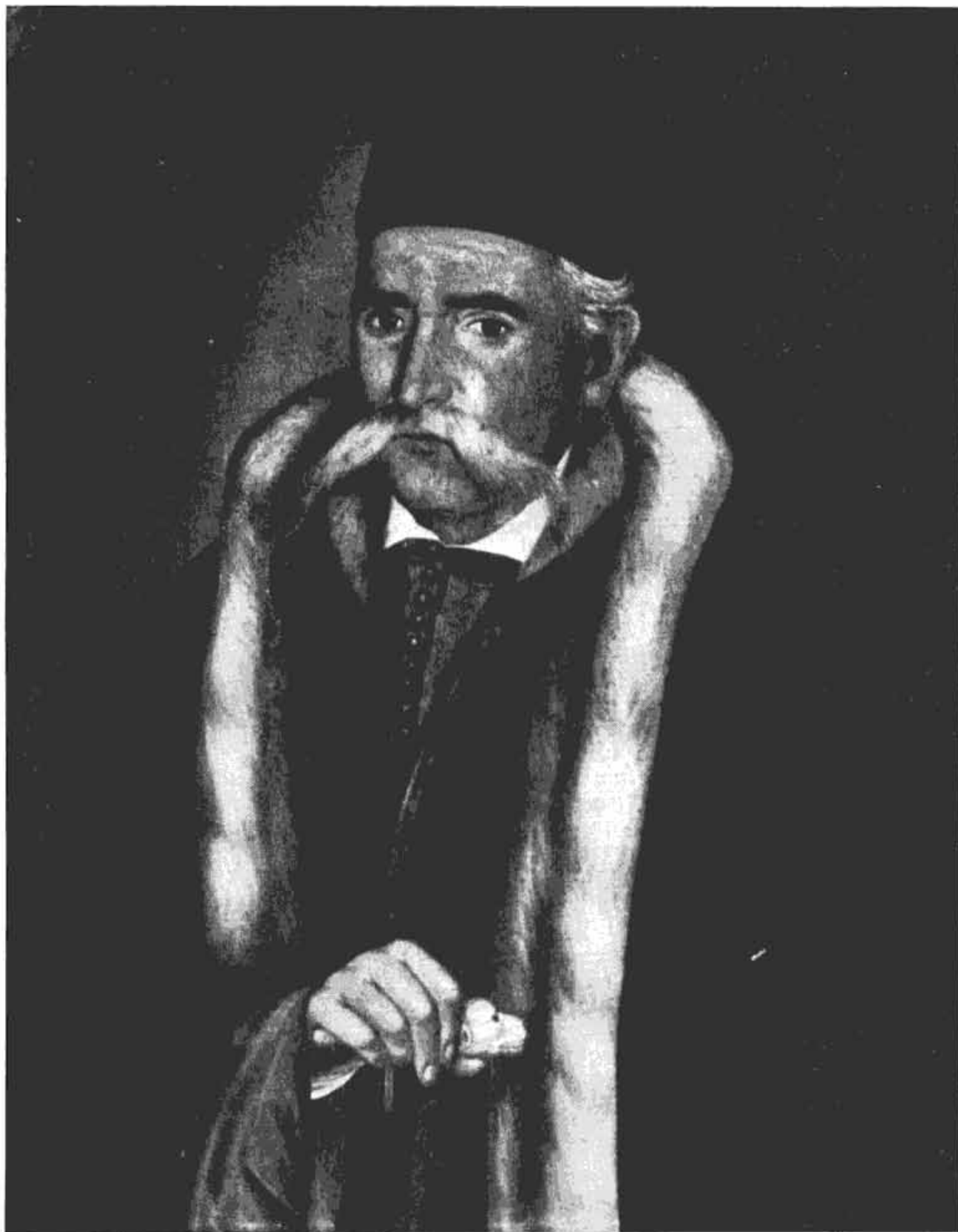
Поред пропаганде у просветне сврхе, коју врши у самим одељењима, одржавајући предавања пред групним посетама војника и пред ђацима основних и стручних школа, гимназија, колективима, као и пред студентима универзитета и академија, поједини стручњаци Музеја објављују своје чланке и студије у разним стручним часописима.

Групне посете нарочито су биле живе у почетку школске године, уосталом као и ранијих година, јер у својим програмима скоро све школе имају за задатак да посвете прве часове упознавању историје нашег главног града.

Музеј града Београда, и поред скућеног простора узео је и ове године учешћа у „Недељи музеја“, која је приређена ради пропаганде у целој земљи. Поред тога што је прилично форсиралим радом успео да спроведе реновирање одељења и да их отвори баш првога дана „Недеље музеја“, Музеј града Београда аранжирао је и један велики излог у Кнез Михајловој улици број 17, у комисионој радњи „Стил“, у коме су биле изложене старе гравуре и књиге које говоре у ма ком виду о Београду. Да би привукао што више омладину да посети Музеј управа Музеја поделила је омладини за успомену на овај дан око 2.000 „златних медаља“ са ликом Београда (гипс позлаћен). Сваки стоти посетилац добио је на поклон *Албум гравура старог Београда* повезан у платну, и сваки петстоти књигу *Годи-*

Сл. 5 — Портрет Калине Протић, жене Симе Протића, председника суда, рад Уроша Кнежевића — Музеј града Београда

Сл. 6 — Портрет Ђорђа Тоске, београдског трговца из главне чаршије, рад непознатог сликара из друге половине XIX века — Музеј града Београда

шњак музеја града Београда I, као успомену на „Недељу музеја“ за 1955 годину.

Посета је у Музеју у току 1955 године била много већа него обично (укупно 11.014 посетилаца), иако је због реновирања отворен тек 1 маја, чему је свакако допринело и ново уређење Музеја, које је, што се види из књиге утисака, наишло на опште одобравање и допадање.

Сама Управа Музеја највећи део свог рада усретсредила је на спремање материјала за II књигу *Годишњака*. На рецензији рукописа учествовали су ван Музеја: начелник Секретаријата за просвету и културу Народног одбора среза Београд Велимир Соколовић, архитект Милан Милић, доцент Универзитета Др. Бранко Гавела, асистент Универзитета Др. Димитрије Вученов, и правник-историчар Благоје Мирјанић. Помоћ у овоме је указао и кустос Народног музеја Момчило Стефановић, Радослав Перовић, професор Никола Вучо, секретар градског комитета среза Београд Ђурица Јојкић и претседник Савета Музеја Љубица Мишић.

Управа Музеја ове године средствима из инвестиција приступила је и оправци зграде и потпуном реновирању Музеја „Илегалних партиских штампарија“. Инвеститор је Секретаријат за просвету и културу Народног одбора среза Београд. Радови су још у току.

У Музеју „Петог јула 1941 године“ није било промена.

Музеј града Београда ове године добио је на управу и зграду Томе Росандића, у улици Козјачкој број 30, коју је уметник завештао Народном одбору града Београда. У току 1956 године у згради у Козјачкој улици уредиће се Спомен музеј мајстора Томе Росандића.

*

Што се тиче персоналног питања Музеј града Београда најтеже стоји. За један овакав врло сложен музеј, сложенији него ма који други, он нема ни приближно довољно стручног особља,

с обзиром на разноврсне дисциплине којима мора да се бави и које мора да проучава. Не треба заборавити да особље Музеја мора свестрано да проучава и прати развој једног великог града, од првих трагова људске културе на његовом тлу, па све до данас, са врло богатом прошлошћу и живом садашњошћу на раскрсници исток — запад, који је уз то још и главни град наше Федеративне Народне Републике Југославије.

Стање службеника у 1955 години је: стручних 7; административних 3; техничких 1; помоћних 10 (један помоћни службеник је пензионисан).

Па ипак од ове године, са убацивањем нових младих службеника, и ако само два, Музеј је могао свој рад донекле да усмери у археолошкој струци ка правом стручном и научном раду. Наравно све је још почетак, али резултати на прикупљању грађе по већини дисциплина једног оваквог сложеног музеја, који није лак, већ на првом кораку задовољавају.

Музејом града Београда руководи научни сарадник — директор Зора Симић-Миловановић. Остало особље у Музеју чине: секретар Музеја Иван Јовић; кустос Праисториског одељења Јован Тодоровић; кустос-приправник Класичног одељења Владимир Кондић; кустос Средњовековног одељења Марија Бирташевић; кустос Историског одељења Рајко Веселиновић; кустос Уметничке збирке Радмила Божић; кустос Одељења Народноослободилачке борбе Даница Анастасијевић; режисер Боривоје Влајнић; дактилограф Ђорђе Вучетић; препаратор Томић Обрад; помоћно особље: Петровић Михаило, Гргуровић Ђорђе, Димитријевић Александар, Вујичић Војислав, Маринковић Мирослав, Влаховић Ђурђа, Јанковић Вера, Тркуља Милица и Родић Јелица.

Шумоња Јулка, помоћни службеник Музеја, пензионисана је 1 новембра 1955 године.

Ове године Музеј је изгубио свог другог годишњег помоћног службеника Жижић Саву, умро 20 јула 1955 године.

RAPPORT ANNUEL DU MUSÉE DE LA VILLE DE BELGRADE

Suivant les Instructions du Décret sur la gestion sociale des institutions culturelles, artistiques, scientifiques et d'éducation, le Musée de la ville de Belgrade a adopté le système de la gestion sociale.

L'acte du Secrétariat de l'instruction et de la culture de la ville de Belgrade n° 6901 du 23 juin 1955 et la Décision du Comité Populaire de l'arrondissement de Belgrade — Secrétariat de l'instruction et de la culture n° 6950 du 6 septembre 1955, ont désigné comme membres du Conseil directeur: Ljubica Mihić, député, en qualité de Président du Conseil directeur, et Pavle Beljanski, Directeur du Protocole du Secrétariat des Affaires Etrangères, Ivan Tabaković, peintre; Otto Bihaly-Merin, écrivain; Zora Simić, directeur du Musée de la ville de Belgrade; Rajko Veselinović, conservateur au Musée de la ville de Belgrade; Vladimir Kondić, préparateur au Musée de la ville de Belgrade; en tant que membres.

La direction du Musée et le Conseil, récemment formé, qui est entré en fonction au mois d'octobre cette année, s'efforcent de réunir à une cadence accélérée le matériel, suivant un plan systématique, afin de disposer d'une riche documentation sur l'histoire de Belgrade depuis ses premiers jours jusqu'à notre époque lors de la rentrée dans le nouveau bâtiment, plus vaste, que le Musée va recevoir bientôt.

Faute de locaux le Musée de la ville de Belgrade ne peut pas organiser des expositions sur des thèmes donnés. Mais, au cours de 1955 il a réorganisé et rénové ses sections, soulignant les dates décisives de l'histoire de Belgrade, et c'est autour de ces points centraux que le matériel va être réuni systématiquement, afin d'arriver à une revue complète et claire du développement historique de notre capitale.

L'idée de base était de souligner les moments cruciaux de l'histoire de Belgrade, sans rompre leur liaison logique, pour arriver à une continuité permettant aux collaborateurs du musée un travail systématique qui, en se basant sur le matériel existant en comblerait les lacunes.

Il faut souligner que les sections ont été enrichies par le matériel qui n'a jamais été exposé. C'est du matériel ethnographique et, faute d'espace, un seul intérieur n'a pu être exposé, quoique le Musée possède du matériel pouvant former plusieurs intérieurs de l'époque. Ainsi enrichi, le matériel d'exposition du Musée a gagné en vie, de même que sa documentation des archives est animée par des gravures anciennes de Belgrade, par des portraits des personnalités de Belgrade, et par d'autres tableaux illustrant sa vie et son développement dans le domaine économique, social et culturel.

Au cours de 1955 tous les services du Musée, aussi bien ceux travaillant sur l'époque préhistorique, que ceux étudiant l'époque contemporaine, profitaient de chaque offre pour compléter leurs collections. Ces objets entraient immédiatement soit dans les collections exposées, soit dans les dépôts, suivant l'espace dont on disposait.

La plupart des objets des Sections Préhistorique et Romaine a été acquise par des fouilles. Environ 200 objets représentent le fruit des travaux dans les localités préhistoriques des environs de Belgrade: Gradina, Bela Stena, Banjica. Trois sarcophages en pierre, découverts dans la rue Majke Jevrosime 47 se distinguent particulièrement parmi ces objets. Dans cette même rue, au même endroit, où devait se trouver une nécropole romane, un sarcophage de plomb fut trouvé, avec d'admirables bijoux en or de grande valeur, tels que une bague en or avec un pélican gravé, deux boucles d'oreille de forme particulière, une broche en or et une partie d'un collier également en or.

La Section Médiévale s'est enrichie d'environ 150 objets, provenant presque tous des fouilles de la vieille nécropole à Mirijevo, datant du X à XII siècle. Parmi ces objets il faut mentionner des bracelets de verre, qu'on trouve rarement in situ, des colliers de coquillages kauri, de boules, de perles en verre doré, dont deux grands colliers en améthyste, des boucles d'oreilles en S, des bagues en émail.

Cette section a acheté une veilleuse en terre cuite avec tête d'homme sculptée, représentant probablement la tête du Christ et datant des débuts de l'époque byzantine, ainsi qu'une bague en argent.

La collection historique réunissant les objets datant du XVIe au XXe siècle a été complétée par 2087 objets, représentant un matériel précieux pour les études historiques sur Belgrade. On y remarque particulièrement 1077 microfilms de livres turcs de la seconde moitié du XVIe siècle photographiés à Constantinople, ensuite «Le registre de Karageorges» édité par l'Imprimerie nationale serbe en 1848 et enfin des objets de la vieille famille belgradoise d'Avram Petronijević, concernant les membres de la dynastie des Obrenović, par exemple: Chiffre en or orné de brillant, miniature de Miloš Obrenović encadré de perles sur épingle de cravate, ainsi que des lettres et des photographies des membres de la dynastie des Obrenović.

Le Musée de la ville de Belgrade s'est efforcé surtout de compléter ses collections par des objets ethnographiques. Plusieurs vieux tapis ont été achetés, ainsi que des récipients en cuivre, deux guzla, dont une ayant appartenu à Uzun-Mirko, plusieurs serviettes — essuie-mains et des pièces de toile tissée main ou des broderies datant du début du XIXe siècle, ensuite des petites pièces de mobilier datant de la seconde moitié du XIXe siècle, des pantalons turcs en soie pour femme, des tuniques d'homme et enfin des broderies et des tissus de l'époque précédant la guerre de 1912.

Le Musée tâchait de trouver et d'acheter des oeuvres d'art, surtout des portraits, qui illustrent, dans les expositions du Musée, le développement historique de la ville en présentant des citoyens de Belgrade, hommes de différentes professions, leurs femmes et leurs enfants. Il achetait également des paysages montrant les divers aspects de Belgrade dans le temps.

Au cours de cette année les collections de photographies étaient également complétées par des achats. Il s'agit surtout de vieilles photographies ou cartes postales représentant divers moments de la vie de notre ville, ses institutions et ses citoyens, comme par exemple la photographie de l'hôpital de la Soci-

été de femmes datant de 1876, la photographie du café «Srpska kruna» et autres.

Déjà en 1954 le Musée a commencé des études systématiques des localités intéressantes au point de vue archéologique, en premier lieu de celles menacées par la construction intensive de Belgrade. Ses collaborateurs ont dû non seulement aller à la périphérie de la ville et dans ses environs dès le commencement des travaux au printemps et continuer leurs visites jusqu'à l'hiver, mais ils devaient suivre de près tous les travaux à Belgrade même, surtout dans les quartiers Stari Grad et Terazije où la construction de nouveaux immeubles et la réparation des rues permettaient les fouilles.

Sur le territoire même de Belgrade plusieurs sarcophages de l'époque romaine et autres objets ont été trouvés dans les rues Majke Jevrosime, Tadeuša Koščuško, dans le quartier entre les rues Braće Jugovića et Simina, ainsi que dans la rue Vojislava Ilića.

Dans les environs de Belgrade les experts du Musée ont fait des fouilles de vérification à Bela Stena, à Gradina au bord du Danube et à Banjica et Mirijevo.

Au mois de février le concours pour le projet général du nouveau bâtiment du Musée a été clos. D'après les conclusions du jury ce projet demande de nouvelles études, car les projets couronnés ne répondent pas toujours aux conditions posées.

Le Musée de la ville de Belgrade était au cours de toute l'année à la disposition des savants, historiens, écrivains et autres, avec sa documentation; il collabore avec des institutions culturelles et scientifiques telles que les Instituts de l'Académie Serbe des Sciences, les musées, les bibliothèques, l'université, les archives, l'Institut de Lexicographie et les entreprises de film.

A plusieurs reprises des professeurs d'histoire ou de muséologie ont fait des cours pour leurs étudiants dans les salles d'exposition du Musée.

Des visites en groupe ont été particulièrement fréquentes au début de l'année scolaire, comme d'ailleurs les années précédentes, car presque toutes les écoles prévoient dans leurs programmes comme premières leçons l'histoire de notre capitale.

Malgré l'espace restreint le Musée a participé cette année aussi à la «Semaine des Mu-

sées», organisée dans tout le pays en vue de propagande. Malgré la réorganisation des sections, demandant un travail intense, le Musée a réussi à ouvrir ses portes le premier jour de la »Semaine des Musées« et il arrangea une grande vitrine dans la rue Knez Mihajlova N° 17, vitrine du magasin de commission »Style«. Des gravures et des livres anciens parlant de Belgrade, y étaient exposés. Afin d'attirer les jeunes à visiter le Musée, la direction a distribué le jour de l'ouverture environ 2.000 »médailles d'or« avec une gravure de Belgrade. Chaque centième visiteur a reçu l'Album des vieilles gravures de la ville de Belgrade, relié en toile, et chaque cinquantième visiteur le premier volume de l'Annuaire du Musée de la ville de Belgrade, en souvenir de la »Semaine des Musées« pour l'année 1955.

Le nombre de visiteurs en 1955 était beaucoup plus grand que d'habitude, la réorganisation du Musée en est certainement la raison, les livres destinés aux impres-

sions des visiteurs le confirment, car ils y expriment leur approbation et leur admiration.

La direction du Musée de la ville de Belgrade a accordé toute son attention à la rédaction du deuxième volume de son »Annuaire«.

Le Musée de la ville de Belgrade a reçu cette année-ci la tâche de veiller sur la maison de Toma Rosandić, dans la rue Kozjačka 30, que l'artiste a légué au Comité Populaire de la ville de Belgrade.

Dans la maison de la rue Kozjačka sera organisé le Musée commémoratif du maître Rosandić.

A partir de cette année, grâce à l'engagement de nouveaux et jeunes collaborateurs, tout en étant insuffisant, le Musée a pu diriger son travail dans une certaine mesure vers des études techniques et scientifiques. Tout cela n'est qu'un début, mais les résultats réalisés dans les divers domaines d'un musée aux tâches aussi complexes et difficiles, peuvent déjà être considérés comme satisfaisants.

Illustrations dans le texte:

- Fig. 1 — Un intérieur de la seconde moitié du XIXe siècle, au Musée de la ville de Belgrade
- Fig. 2 — Vitrine avec du matériel ethnographique au Musée de la ville de Belgrade
- Fig. 3 — Portrait d'une vieille Belgradoise Djurdjina Jovanović, née Karabiberović, la célèbre »Baba-Duda« — oeuvre de Steva Todorović

- Fig. 4 — Costume d'enfant de la famille d'Ilija Garašanin, vers 1850
- Fig. 5 — Portrait de Kalina Protić, femme de Sima Protić, président du tribunal, — oeuvre de Uroš Knežević
- Fig. 6 — Portrait de Djordje Toska, commerçant de Belgrade, connu dans le quartier commerçant, — oeuvre d'auteur inconnu, deuxième moitié du XIXe siècle